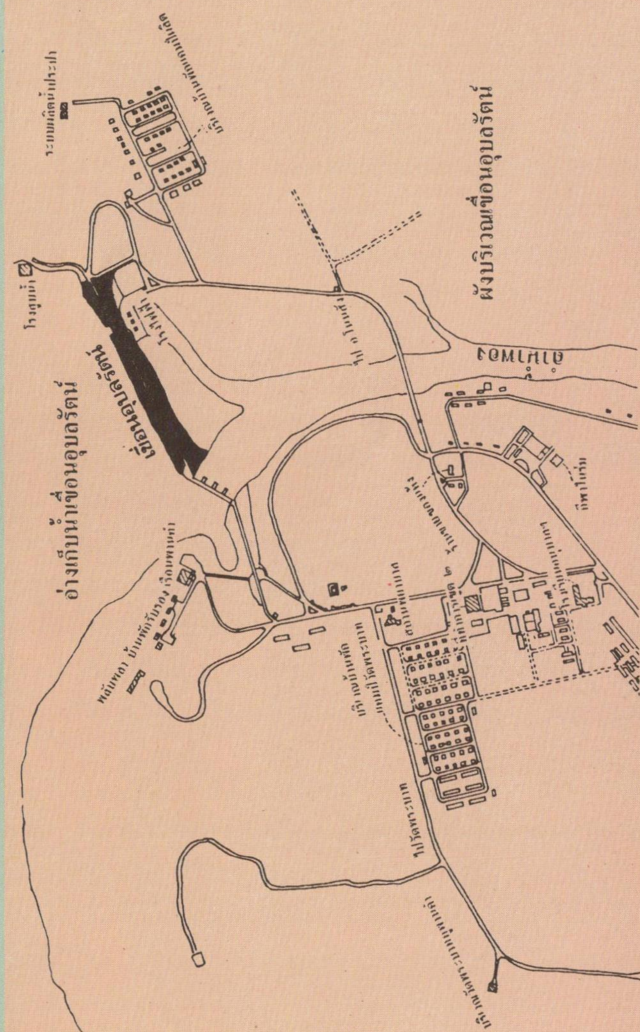

เขื่อนอุบลรัตน์

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๒๐๒-๐๓๐๓-๓๙๐๘ ๑๒/๓๐,๐๐๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

กฟผ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

เขื่อนอุบลรัตน์

"ขอนแก่น" นอกจากจะเป็นดินแดนแห่งศิลปะการทอผ้าไหมพื้นเมือง "ซิ่น มัดหมี่" ที่งดงามลือชื่อแล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง รวมทั้ง "เขื่อนอุบลรัตน์" ซึ่งเป็นเขื่อนพลังน้ำแห่งแรกของแผ่นดินที่ราบสูงแห่งนี้

ลักษณะเขื่อน

"เขื่อนอุบลรัตน์" หรือชาวเมืองเรียกกันว่า "เขื่อนพองหนีบ" สร้างปิดกั้นแม่น้ำพองที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำแห่งแรกที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) ได้สร้างขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นแห่งที่สองของประเทศไทยที่ก่อสร้างเสร็จหลังเขื่อน-ภูมิพล

ทัศนียภาพเขื่อนอุบลรัตน์

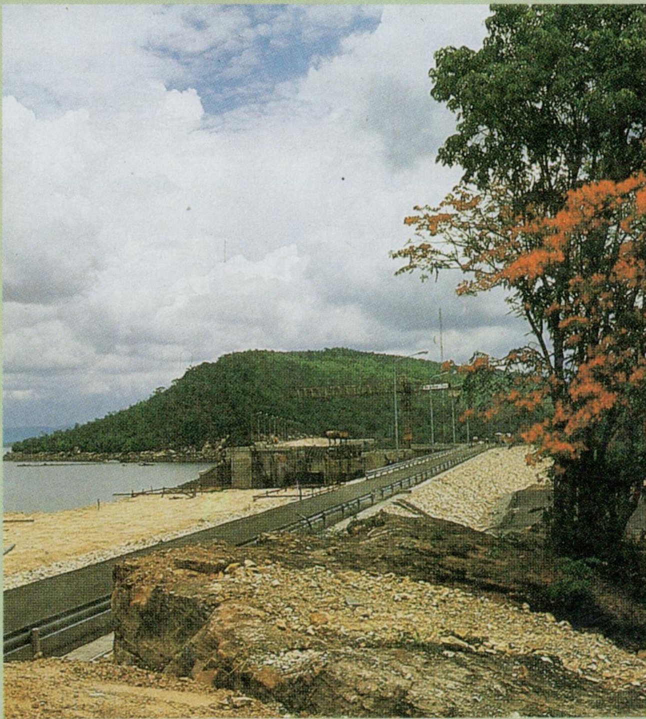
ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถมแกนกลางเป็นดินเหนียว มีความยาว ๘๐๐ เมตร สูงจากพื้นท้องน้ำ ๓๒ เมตร ระดับสันเขื่อนอยู่ที่ ๑๘๕ เมตร (ระดับน้ำทะเลปานกลาง-รทก.) สันเขื่อนกว้าง ๖ เมตร ฐานเขื่อนกว้าง ๑๒๐ เมตร และที่ระดับเก็บกักปกติสูงสุด ๑๘๒ เมตร (รทก.) อ่างเก็บน้ำมีความจุทั้งหมด ๒,๕๕๙ ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละประมาณ ๑,๗๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทางปีกขวาของตัวเขื่อนเป็นอาคารระบายน้ำล้น มีช่องระบายน้ำ ๔ ช่อง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สามารถระบายน้ำสูงสุดได้วินาทีละ ๒,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร

สำหรับอาคารโรงไฟฟ้าตั้งอยู่ทางปีกซ้ายของตัวเขื่อนติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดกำลังผลิต ๘,๔๐๐ กิโลวัตต์ จำนวน ๓ เครื่อง รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น ๒๕,๒๐๐ กิโลวัตต์

เขื่อนอุบลรัตน์ เริ่มงานก่อสร้างเมื่อปี ๒๕๐๗ และสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๐๙ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ** ไปทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนอุบลรัตน์เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๐๙

ต่อมาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ทำการปรับปรุงเขื่อนอุบลรัตน์ โดยเสริมสันเขื่อนให้สูงขึ้นไปอีก ๓.๑๐ เมตร จากระดับเดิม ๑๘๕ เมตร (รทก.) เป็นที่ระดับ ๑๘๘.๑๐ เมตร (รทก.) ความกว้างสันเขื่อนเท่าเดิม ส่วนฐานเขื่อนด้านท้ายขยายออกจากเดิม ซึ่งกว้าง ๑๒๐ เมตร เป็น ๑๒๕ เมตร ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปลายปี ๒๕๒๗ และปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยเมื่อต้นปี ๒๕๓๐

ประโยชน์หลังจากการปรับปรุงเขื่อนอุบลรัตน์จะทำให้เขื่อนมีประสิทธิภาพในการบรรเทาอุทกภัยสูงขึ้น และยังเสริมความปลอดภัยให้แก่ตัวเขื่อนซึ่งจากการยกระดับของสันเขื่อนจะไม่มีผลต่อระดับเก็บกักน้ำใช้เพื่อการชลประทานและผลิตกระแสไฟฟ้าในระดับปกติ ทั้งยังไม่มีผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำอีกด้วย

งานปรับปรุงเขื่อนอุบลรัตน์

ประโยชน์

เขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านผลิตไฟฟ้า สามารถผลิตไฟฟ้าได้ปีละ ๖๕ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง

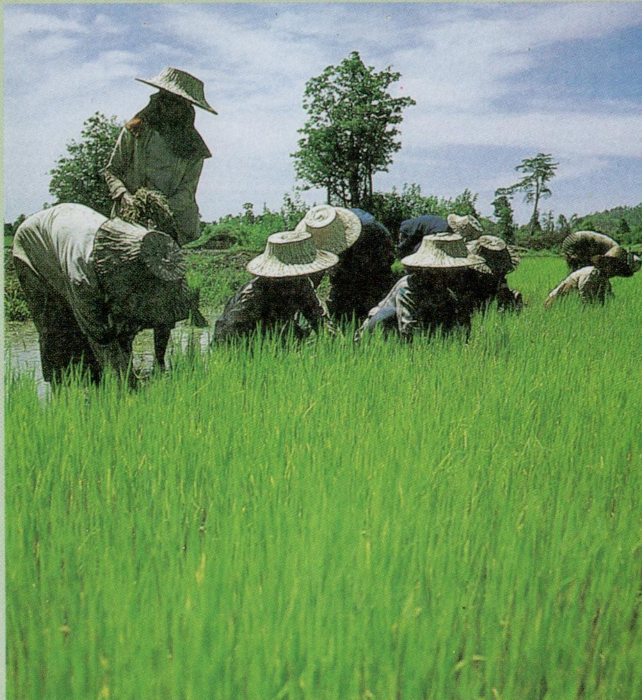
ด้านชลประทาน และการเกษตร น้ำที่ปล่อยผ่านการผลิตไฟฟ้าแล้วจะส่งเข้าสู่ระบบชลประทานให้ประโยชน์แก่พื้นที่เกษตรกรรมที่จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งสามารถจะเพาะปลูกได้ถึงปีละ ๒ ครั้ง อีกทั้งยังปลูกพืชในฤดูแล้งได้ด้วย

ด้านการประมง อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ปัจจุบันเป็นแหล่งประมงขนาดใหญ่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ ทำรายได้ให้แก่ประชาชนในภูมิภาคนี้ในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น

ด้านการบรรเทาอุทกภัย ตามปกติก่อนการสร้างเขื่อนน้ำมักจะท่วมอย่างกะทันหันในฤดูฝนบริเวณแนวฝั่งลำน้ำพองจนถึงแม่น้ำชี ทำความเสียหายให้แก่เรือกสวนไร่นาของประชาชนมาก แต่ภายหลังก่อสร้างเขื่อนอุบลรัตน์แล้วได้ช่วยบรรเทาภาวะน้ำท่วมให้ลดน้อยลง

ด้านคมนาคม เขื่อนอุบลรัตน์ยังเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ ซึ่งประชาชนใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมาหาสู่กันอย่างสะดวกและช่วยย่นระยะทาง ทั้งยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

การทำนาบริเวณท้ายเขื่อนฯ

สถานที่ท่องเที่ยว

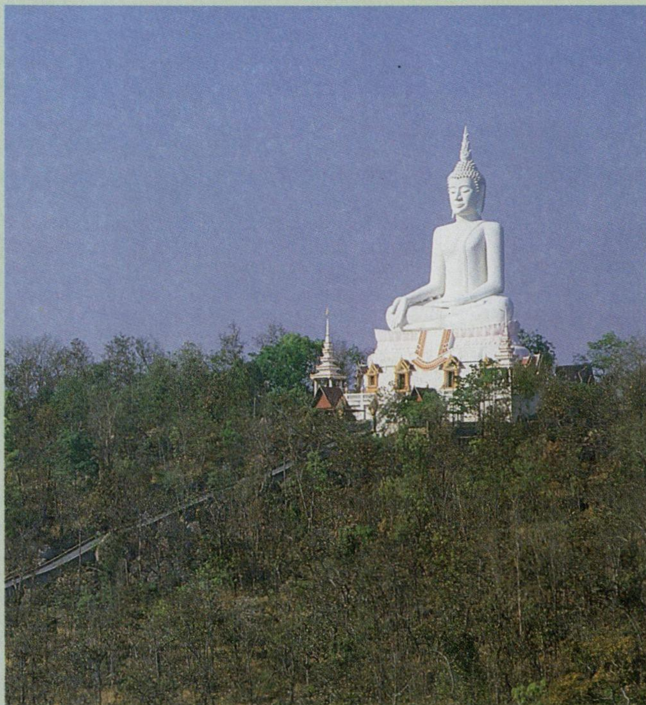
ก่อนเดินทางเข้าเขื่อนอุบลรัตน์ ท่านสามารถจะแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวตามรายทางที่น่าสนใจ ซึ่งมีทั้งสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติหลายแห่ง อาทิ พระธาตุขามแก่น วัดพระบาทภูพานคำ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น บึงแก่นนคร อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลาดท่าปลาเขื่อนอุบลรัตน์ และอำเภอชนบท ซึ่งมีการทอไหมพื้นเมือง “ซิ่น มัดหมี่” ที่มีชื่อเสียงมาก

พระธาตุขามแก่น *เป็นโบราณสถานเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดขอนแก่น ลักษณะเป็นเจดีย์ที่สร้างครอบแก่นมะขามที่ตายแล้ว แต่กลับแตกกิ่งก้านขึ้นมาใหม่ ประมาณว่าสร้างขึ้นพร้อมกับพระธาตุศรีสองรัก อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ จะมีงานฉลองทุกปี (ปัจจุบันนี้จังหวัดขอนแก่นได้อัญเชิญพระธาตุขามแก่นมาเป็นตราสัญลักษณ์ของจังหวัด)*

วัดพระบาทภูพานคำ *ตั้งอยู่บนไหล่เขาภูพานคำติดกับเขื่อนอุบลรัตน์ มีพระพุทธรูป (หลวงพ่อพระใหญ่) สูงประมาณ ๑๔ เมตร ซึ่งประดิษฐานอยู่บนยอดภูเขา “ภูพานคำ” มีบันไดนาคขึ้นไปหาองค์พระสูง ๑,๐๔๙ ขั้น นับว่าเป็นปูชนียสถาน-ปูชนียวัตถุที่สวยงาม ผู้ที่มาเที่ยวเขื่อนอุบลรัตน์มักจะแวะนมัสการเพื่อเป็นสิริมงคล*

พระธาตุขามแก่นศิโรดม

หลวงพ่อพระใหญ่

บันไดนาค วัดพระบาทภูพานคำ

ศิลปะการกรอเส้นไหม

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแหล่งรวมโบราณวัตถุล้ำค่าที่ขุดค้นได้จากหน่วยศิลปกรที่ ๗ นำมาตั้งแสดงให้ชม เช่น โบราณวัตถุที่บ้านเชียง ใบเสมาจำหลักลายจากเมืองฟ้าแดดสูงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

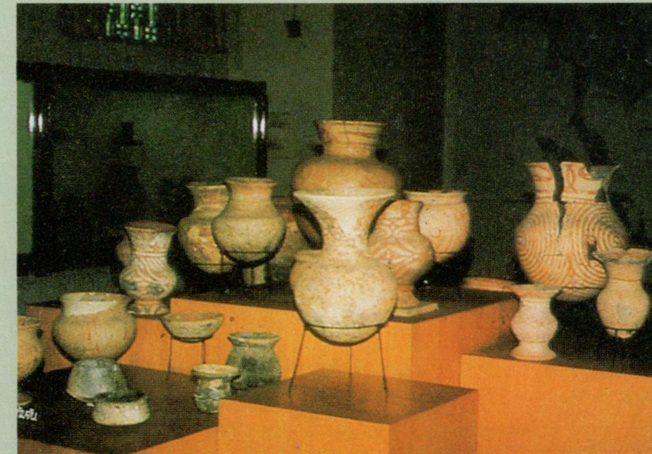
บึงแก่นนคร เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจย่านชุมชนในเมือง ทำให้เกิดความสง่างามประดับตัวเมืองและเป็นแหล่งสนับสนุนกิจการการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ เป็นสถานที่เพิ่งได้รับการสถาปนาให้เป็นอุทยานแห่งชาติ อยู่ห่างจากเขื่อนอุบลรัตน์เพียง ๕ กิโลเมตร บรรยากาศร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ มีทั้งชายเขาสูงชัน และเรียบริมฝั่งอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นมหาวิทยาลัยประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งอยู่ในพื้นที่อันกว้างขวางกว่า ๕,๐๐๐ ไร่ อยู่ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น ๔ กิโลเมตร

ตลาดท่าปลาเขื่อนอุบลรัตน์ จากสันเขื่อนเรียบไปตามไหล่เขาภูพานคำทางปีกขวาของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ประมาณ ๕ กิโลเมตร ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๒.๐๐ น. จะมีชาวประมงจับปลาจากอ่างเก็บน้ำแล่นเรือเข้าเทียบฝั่งเพื่อนำปลามาจำหน่าย

อำเภอชนบท แยกจากทางหลวงหมายเลข ๒ ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๓๙๙ ตรงข้ามกับอำเภอบ้านไผ่เข้าไปอีก ๑๑ กิโลเมตร มีการทอผ้าไหมพื้นเมือง "ซิ่น มัดหมี่" ผ้าไหมอำเภอชนบทมีชื่อเสียงมาก นักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านมักจะแวะเข้าไปชมและซื้อกันอยู่เสมอ

เครื่องปั้นดินเผาโบราณวัตถุล้ำค่าภายในพิพิธภัณฑ์

ติดต่อสอบถาม

เมื่อเดินทางถึงเขื่อนอุบลรัตน์ ท่านสามารถจะติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับการเยี่ยมชมเขื่อนและสถานที่ต่าง ๆ ได้ที่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ณ อาคารที่ทำการเขื่อนอุบลรัตน์ โทร. (๐๔๓) ๒๒๔๑๓๑ ต่อ ๒๖๖

หากประสงค์จะพักแรมติดต่อได้ที่หน่วยที่ทำการบ้านรับรองเขื่อนอุบลรัตน์ โทร.(๐๔๓) ๒๒๔๑๓๑ ต่อ ๒๖๗ หรือติดต่อสำรองที่พักล่วงหน้าได้ที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โทร. ๔๓๖-๓๑๗๙

สรุป

เขื่อนอุบลรัตน์เปรียบประดุจประทีปดวงแรกที่จุดความสว่างไสว ให้กับพื้นแผ่นดินที่ราบสูงแห่งนี้ให้ก้าวไปสู่ทิศทางของการพัฒนาที่เจริญทัดเทียมกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ และนอกเหนือจากประโยชน์นานัปการแล้ว ความสวยงามของเขื่อนอุบลรัตน์และทะเลสาบกว้างใหญ่ที่โอบล้อมด้วยขุนเขาเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้แวะเวียนมาเยี่ยมชมอย่างไม่ขาดสาย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขอต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดียิ่ง